

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

**STANOWISKO KONWENTU POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
w sprawie przepadku pojazdów na rzecz powiatów a obowiązek zapłaty
ubezpieczenia OC**

5 kwietnia 2022r.

Podczas obrad Konwentu Powiatów Województwa Łódzkiego został poruszony temat związany z obowiązkowym ubezpieczaniem pojazdów, które na mocy postanowień sądowych stają się własnością powiatów. Z chwilą uzyskania prawomocnego postanowienia sądu o orzeczeniu przepadku na rzecz powiatu staje się on właścicielem pojazdu. Posiadacz pojazdu mechanicznego jest z mocy prawa zobowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC. Tak jest nawet wtedy, gdy powiat będący właścicielem nie zamierza użytkować samochodu, co faktycznie ma miejsce w przypadku wielu powiatów. Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych każdy pojazd mechaniczny musi jednak być ubezpieczony w ramach ubezpieczenia OC. Dzięki tej polisie posiadacz takiego pojazdu jest chroniony przed odpowiedzialnością finansową za szkody, do których doprowadzi w ruchu drogowym co w wypadku powiatów nie ma miejsca, gdyż każdy pojazd, który staje się naszą własnością na mocy postanowienia sądowego o przepadku zostaje koniec końców przekazany do utylizacji. Jednak niedopełnienie obowiązku ubezpieczenia takiego pojazdu wiąże się z ryzykiem kar, które nakłada Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Pełna opłata karna wynosi: trzykrotność minimalnego wynagrodzenia – w przypadku samochodów ciężarowych, ciągników samochodowych i autobusów, czyli 9030 zł, dwukrotność minimalnego wynagrodzenia – w przypadku samochodów osobowych, czyli 6020 zł, 1/3 minimalnego wynagrodzenia – pozostałe pojazdy, czyli 1004 zł. W zależności od czasu przerwy w ochronie kara za brak OC wynosi: do 3 dni – 20 proc. opłaty karnej, od 3 do 14 dni – 50 proc. opłaty karnej, powyżej 14 dni – 100 proc. opłaty karnej. Oznacza to, że kara za brak OC do 3 dni wynosi 1200 zł, kara za brak OC od 3 do 14 dni wynosi 3010 zł, kara za brak OC powyżej 14 dni wynosi 6020 zł. Brak zawarcia umowy ubezpieczeniowej ma zatem konsekwencje finansowe. Trzeba bowiem wnieść opłatę karną za brak OC na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu

Gwarancyjnego. Z uwagi na skalę usuwanych pojazdów i ich finalnych przypadków na rzecz powiatu bełchatowskiego tj. 10 do 15 w skali roku, wysokość ewentualnych opłat – kar nakładanych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ale też koszt zawarcia ubezpieczeń na przejęte pojazdy jest wysoka. Dlatego obowiązek ponoszenia składki z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej pojazdu, który stoi na parkingu i który ze względu na swój stan zostanie przekazany do utylizacji, budzi naszym uzasadnione zastrzeżenia. Nabycie pojazdów w wyniku orzeczenia przypadku wynika z obowiązków ciążących na powiecie, nałożonych przez ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 1997 r. Nr 98, poz. 602 z późn. zm.). Stosownie do treści art. 50a oraz art. 130a powołanej ustawy, usuwanie pojazdów z drogi należy do zadań własnych powiatu. Wobec tego, naszym zdaniem, rozstrzygając o istnieniu obowiązku po stronie powiatu zawarcia umowy ubezpieczenia OC, należy mieć na względzie, że do przejścia tytułu własności doszło na skutek wykonywania przez powiat obowiązków wynikających z przepisów nakładających na powiat szczególne zadania jako zarządcy dróg publicznych. Wprawdzie literalna wykładnia art. 31 ust. 3 Ustawy prowadzi do wniosku, iż powiat obowiązany jest do zawarcia umowy ubezpieczenia OC już w dacie przejścia prawa własności danego pojazdu tj. w dacie uprawomocnienia się orzeczenia o przypadku, jednak naszym zdaniem celem wprowadzenia powyższego przepisu była ochrona innych użytkowników dróg przed szkodą powstałą na skutek pojazdu wprowadzonego w ruch. Powiat występuje w tym wypadku jako zarządca drogi i wykonuje zadania polegające na m.in. usuwaniu z dróg pojazdów nienadających się do użytkowania, które stanowią przeszkodę w bezpiecznym użytkowaniu drogi. Pojazdy przejmowane przez powiaty nigdy nie były użytkowane przez nie poprzez wprowadzenie ich do ruchu. Nie istniało zatem niebezpieczeństwo, że pojazd może spowodować szkodę, która zostałaby objęta ubezpieczeniem OC. Wobec tego, pomimo przejścia prawa własności pojazdu na powiat, nie zaistniały według nas okoliczności, które mogłyby doprowadzić do powstania szkody wskutek użytkowania tego pojazdu. W naszej ocenie powiat nie jest zatem zobowiązany do zawierania umów ubezpieczenia OC nabytych z mocy prawa pojazdów.

Ważny w przedmiotowej sprawie jest również fakt, że uprawomocnione już postanowienia są dostarczane do urzędu ze znacznym opóźnieniem co uniemożliwia ubezpieczenie pojazdu z przypadku z zachowaniem ciągłości ubezpieczenia. Jednocześnie często nieprawomocne postanowienia o przypadku trafiają do starostwa długo po terminie ich wydania więc już na etapie ich otrzymania powstaje zwłoka przy próbie uzyskania klauzuli ostateczności. Na koniec zauważyć należy, że nieprawomocne postanowienie nie może być podstawą do zawarcia ubezpieczenia OC, ponieważ dopiero po nadaniu mu klauzuli prawomocności nabiera ono mocy prawnej i na jego podstawie pojazd staje się własnością powiatu.

Naszym zdaniem rozwiązaniem tego problemu, z którym z pewnością boryka się wiele powiatów w całej Polsce, jest podjęcie kroków w celu zmiany ustawy

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, która przewidywała by zwolnienie powiatu z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC pojazdu, który stał się jego własnością w wyniku orzeczenia przez sąd przepadku pojazdu na rzecz tego powiatu. Jak wskazano powyżej, z reguły są to pojazdy bezużyteczne, które, poza nielicznymi wyjątkami, jako pojazdy wycofane z eksploatacji są poddawane przetworzeniu i nie będą wprowadzane do ruchu. A zatem zawieranie umowy ubezpieczenia OC, w praktyce – na okres związany z przeprowadzeniem procedury przekazania pojazdu wycofanego z eksploatacji do przetworzenia – jest nieracjonalne i generuje dla powiatu nieuzasadnione koszty.

Konwent Powiatów Województwa Łódzkiego wnioskuje o zmianę przepisów związanych z obowiązkowym ubezpieczaniem pojazdów, które na mocy postanowień sądowych stają się własnością powiatów.

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Łódzkiego

Marcin Baranowski
Starosta Opoczyński